

**ITINERARI LA RUTA PREHISTÒRICA II: CAN PLANES-SANT
BARTOMEU DE CABANYES**

Els monuments megalítics del neolític a l'edat de bronze

Comarca: Vallès Oriental

Punt d'inici: Ajuntament de La Roca del Vallès a la cruïlla de l'avinguda Catalunya i el carrer Montseny

Accés: per la carretera BV-5001 de la Roca del Vallès a Santa Coloma de Gramanet

Distància: 5,72 km

Desnivell: 280 m

Durada: 2 h

Podeu apropar-vos-hi amb transport públic. Consulteu al telèfon 012

Aquest itinerari senyalitzat en rosa ens porta de can Planes a l'ermita de Sant Bartomeu de Cabanyes. En aquest punt pot enllaçar-se amb un segon itinerari senyalitzat en blau que transcorre entre Céllecs i can Gol.

L'existència d'un gran nombre de jaciments arqueològics dins el terme de la Roca del Vallès reflecteix la importància de la contrada des del neolític. Aquest itinerari permet conèixer l'anomenada Zona Arqueològica de Céllecs, de característiques excepcionals per l'elevada concentració de monuments històrico-arqueològics que s'hi dona. Es tracta d'una sèrie de jaciments megalítics datats bàsicament entre el 2500 aC i el 2000 aC. – coincidint amb el final del període neolític i l'edat del bronze.

Gran part de la ruta ressegueix la ruta del Meridià Verd.

Comencem a caminar pel carrer del Montseny i després pel carrers de Violes, Camèlies, dels Pins, Girasol i Rocatomba, fins a agafar una pista que es dirigeix cap a can Planes. Passat el camí d'accés a la casa i dues pistes a mà esquerra, arribem al dolmen de can Planes, primer d'aquesta ruta. Es tracta d'un dolmen del tipus denominat de petita galeria catalana i que conserva cinc lloses de les que formaven la cambra sepulcral.

Poc més endavant, pujant pels vessants de la serralada hi ha la Pedra de l'Escorpí, que es tracta d'una agrupació de roques granítiques i paret de pedra seca que es féu servir com a lloc d'enterrament. Uns metres bosc endins trobarem la Pedra Foradada, un gran bloc granític foradat artificialment.

A mig camí, a mà esquerra trobarem la font de la Mansa.

Seguim el camí que s'enfila cap al turó del Gall des d'on baixem uns metres fins al coll de Sant Bartomeu. Per aquest coll travessa la carretera que uneix Òrrius (cap a l'esquerra) i la Roca del Vallès (a mà dreta). Creuem la carretera i seguim fins a la capella de Sant Bartomeu de Cabanyes, una típica esglésiola romànica rural situada a les planes altes del municipi d'Òrrius, des d'on s'albira una àmplia panoràmica. L'ermita consta d'una nau única, absis semicircular amb una sola obertura i campanar d'espadanya. Aquest tram, des de la carretera, coincideix amb el GR-92 i a la vegada amb el PR-C/36.

Al final del recorregut, a mà dreta, s'enfila una pista que puja al turó de Céllecs, on podem enllaçar amb l'itinerari Can Gol-Céllecs

La cultura megalítica

Es coneix amb el nom de cultura megalítica les cultures prehistòriques definides per la presència de megàlits que tingueren lloc a Europa i a algunes zones del Pròxim Orient al voltant de la darreria del III mil·lenni a C i la primera meitat del II mil·lenni.

Els megàlits més habituals d'aquestes cultures tenien la funció de sepulcres col·lectius, però també n'hi havia amb funció no funerària, com els menhirs. Aquests sepulcres podien ser de diversos tipus: dolmen – en llengua bretona *tot men*, que significa “taula de pedra”, el tipus més corrent a la geografia catalana -, galeria coberta i sepulcre de falsa cúpula. Generalment eren coberts per un túmul i dins els cadàvers s'inhumaven envoltats de les seves pertinences – armes, joies, etc.- i altres ofrenes.

Aquesta cultura tingué una forta personalitat al centre i nord de Catalunya. També són coneguts els megàlits a les Illes Balears. A la part meridional del Principat i al País Valencià els mateixos ritus funeraris tenien lloc en enterraments en coves naturals. Aquest fet i la constatació que en algunes zones coexistien les dues formes d'enterrament ha portat a pensar que en aquell moment es donava en l'àrea dels Països Catalans una certa unitat de civilització.

Desgraciadament, el coneixement que tenim avui dia d'aquesta societat queda reduït a les tombes i s'ignoren els llocs on vivien, tot i que probablement fossin poblats de cabanes construïdes amb materials fràgils que no han deixat rastre. Per la situació dels monuments megalítics sembla que els seus constructors foren sobretot societats ramaderes, mentre que els enterraments en cova, sovint lligats a la terra plana, sembla que eren utilitzats per comunitats que tenien l'agricultura com a activitat principal.

Descripció dels elements d'interès senyalitzats en el decurs de l'itinerari

Títol: Dolmen de can Planes

Cista rectangular formada per cinc lloses. La càmera mesura 1,5 x 1,06 m. S'obre cap al sud-est i no s'hi distingeix túmul. Una cala va donar dos petits fragments informes de ceràmica feta a mà.

Als voltants del dolmen es poden observar restes de pedres que segurament formaven part del túmul. De fet, actualment està envoltat de vegetació i tot i que està a cinc metres del camí, només es pot veure perquè queda una mica sobre elevat del terreny.

Títol: Pedra de l'Escorpí

Conjunt de roques granítiques de grans dimensions que formen una cova o cavitat que en un moment determinat es va tancar amb una paret de pedra seca.
